

Opinnäytetyö (AMK)  
Musiikin koulutusohjelma  
Musiikkipedagogi-musiikkiterapeutti  
2012

Senja Wallin

# SONETTA.FI



– uuden musiikkiterapiayrityksen nettisivujen  
laadinta



TURUN AMMATTIKORKEAKOULU  
TURKU UNIVERSITY OF APPLIED SCIENCES

OPINNÄYTETYÖ (AMK)

Turun ammattikorkeakoulu

Musiikin koulutusohjelma | Musiikkipedagogi-musiikkiterapeutti

15.05.2012 | 36

Ohjaaja: Hanna Hakomäki

Senja Wallin

## SONETTA.FI

Opinnäytetyöni sisältää nettisivut tulevalle musiikkiterapian yritykselleni Sonetta Oy:lle ja siihen liittyvän tämän kirjallisen osion. Idea nettisivuista alkoi kasvaa perheemme muuton jälkeen. Uudelle paikkakunnalle asettuminen vaati ja vaatii edelleen uuden verkoston luomista ja itseni sekä yrityksen näkyville tuomista. Internet on tähän nykyaikainen ja hyvä väline.

Nettisivujen tekemistä varten halusin opetella tämän uuden taidon aivan itse. Opittu taito palvelee tulevaisuudessa yrityksen sivujen päivittämistä. Itse tehden kustannukset ovat pienemmät eikä tarvitse olla aikataulullisesti riippuvainen atk-alan ammattilaisista. Pohjatyönä tein listaa tiedoista, joiden haluan näkyvän sivuillani ja otin valokuvia, joista valitsin mielestäni sopivimpia. Nettisivupohjista päädyin eniten itseäni houkuttelevaan pohjaan ja kokeilujen kautta löysin sujuvan tavan työskennellä sen parissa. Tekoprosessiin liittyi paljon valintojen tekemistä niin tekstimuodosta, väreistä kuin kuvistakin.

Tuleva ammattini musiikkiterapeuttina ja -pedagogina on asia, jota haluan tuoda esille molemmissa opinnäytetyöni osioissa. Näkökulma, jossa musiikin terapeuttisia mahdollisuuksia käytetään osana pedagogiikkaa, on tärkeä työskennellessäni koulumaailmassa yksilö- tai pienryhmien musiikkiterapeuttina. Pedagogisessa musiikkiterapiassa voidaan opiskella esimerkiksi kuvionuotteja, instrumentin soittamista, laulamista, liikeratojen hallintaa, rytmin hahmottamista ja pyrkimystä kontrolloida rytmiä itse. Tähän tarvitaan luova musiikkiterapeutti-pedagogi, joka kykenee tarkastelemaan asioita monipuolisesti käyttäen hyväkseen rakentavaa luovuutta. Musiikkiterapeutti-pedagogilla tulee olla vankka asiantuntijuus sekä hyvät ja monipuoliset taidot musiikissa, joita hän käyttää hyväkseen tapaamisissaan asiakkaansa kanssa. Pedagogisessa musiikkiterapiassa tavoitteet voivat olla monessa suhteessa samoja kuin normaaliopetuksessa, mutta keinot ovat erilaisia.

Opinnäytetyöni toinen sisältöosuus on luettavissa internetistä osoitteesta [sonetta.fi](http://sonetta.fi). Nettisivuilta löytyy tietoja tarjottavista palveluista. Lopuksi voin todeta, että tästä on hyvä jatkaa kohti musiikkiterapeuttina toimimista yksityisenä palveluntuottajana

ASIASANAT:

Musiikki, musiikkiterapia, musiikkiterapeutit, musiikkipedagogit.

Senja Wallin

## SONETTA.FI

The thesis consist of the web pages for my music therapy company Sonetta Ltd and related written part. The idea of the web pages started to grow when our family relocated. Settling into a new location required and still requires creating a new network and bringing visibility for me and my company. As a good modern media the Internet suits well for this purpose.

For creating the web pages I wanted to learn this new skill all by myself. In the future this skill helps me to update the website. The costs are lower and the schedule does not depend on the IT professionals while the pages are made by myself. At first I made a list of the information that I wanted to use on my pages and then I took some photographs from which I chose the most suitable ones. I decided to use the template that attracted me the most and through experimentation I found a proficient way to work with it. The process involved a lot of choices from the text format as well as the colors and the pictures.

A future profession as a music therapist – music pedagogy is an issue that I want to bring up on both parts of my thesis. The view of using therapeutic possibilities as a part of the pedagogy is important when a music therapist works in a school environment with individuals or small groups. In pedagogical music therapy one can study for example Figurenotes, playing a musical instrument, singing, motion control, perception of the rhythm and an attempt to control the rhythm by one-self.

This requires a music therapist – music pedagogy who is creative and can observe causes diversely using constructive creativity. The music therapist – music pedagogy has to have a solid pedagogical expertise and a good range of musical skills to use in the sessions with a client. The goals in pedagogical music therapy may be in many respects the same as in normal education but the ways are different.

The other part of the thesis is available on the Internet at the web address [sonetta.fi](http://sonetta.fi). The website contains information on the services that are provided. Finally, I can say that this is a good start towards working as a music therapist that provides services on the private sector.

**KEYWORDS:**

Music, Music Therapy, music therapist, music pedagogue.

# SISÄLTÖ

<b>KÄYTETTY SANASTO</b>	<b>6</b>
<b>1 JOHDANTO</b>	<b>7</b>
<b>2 TEKOPROSESSI</b>	<b>8</b>
2.1 Paljon päätöksiä	9
<b>3 MUSIIKKITERAPIAA, MUSIIKIN OPETUSTA JA MUSIIKKIESITYKSIÄ</b>	<b>11</b>
3.1 Musiikkiterapia	12
3.1.1 Pedagoginen musiikkiterapia	15
3.1.2 Tarinasäveltäminen	15
3.1.3 Terapeuttinen musiikkipedagogiikka	16
3.2 Musiikin opetus	17
3.2.1 Laulaminen	17
3.2.2 Vapaa säestys ja kuvionuotit	18
3.2.3 Musiikkikoulutus	20
3.2.4 Musiikkiesitykset	21
3.2.5 Yhteislaulu- ja leikkitoiminta	21
3.2.6 Lauluesitykset tilaisuuksiin	22
3.2.7 Yritys ja yhteystiedot	22
<b>4 MUSIIKKITERAPEUTTI-PEDAGOGIN AMMATTI</b>	<b>23</b>
4.1 Kun musiikki, terapia ja pedagogiikka kietoutuvat toisiinsa	23
4.2 Musiikkiterapeutin pedagoginen luovuus	24
4.3 Lähtökohdaksi musiikkiterapian käyttömahdollisuus osana pedagogiikkaa	27
4.4 Kotiavain –projekti – Aiemmin tutkittu terapeuttisen toiminnan mahdollisuus	28
4.5 Musiikkiterapeutti-pedagogin taiteilijarooli	29
4.6 Haasteiden kenttä työoloissa	30
4.7 Yhteenveto	31
<b>5 TÄSTÄ ON HYVÄ JATKAA ETEENPÄIN</b>	<b>32</b>
5.1 Matkalla ammattiin	34

## **LÄHTEET**

35

## **LIITTEET**

Liite 1. Näin voin tehdä itselleni tai yritykselleni nettisivut

## **KUVAT**

Kuva 1. Soitinkuva Sonetan sivulta ”Kohderyhmät”. 10  
Kuva 2. Tästä on hyvä jatkaa, soitinkuva Sonetan sivulta ”Tarjottavat palvelut”. 32

## **KUVIOT**

Kaavio 1. Ammatillinen kasvuni. 33

# KÄSITTEET

Musiikkiterapia	Kuntoutus- ja hoitomuoto, jossa musiikin eri elementtejä (rytmi, harmonia, melodia, äänensävy, dynamiikka jne.) käytetään vuorovaikutuksen keskeisenä välineenä yksilöllisesti asetettujen tavoitteiden saavuttamiseksi. Musiikkiterapia voi olla yksilö- tai ryhmäterapiaa. (Suomen Musiikkiterapiayhdistys 2011.)
Musiikin opetus	Koulussa annettavaa opetushallituksen määrittelemää valtakunnallisen perusopetussuunnitelman mukaista musiikin opetusta. (Musiikinopetus 2012a.) Tai yksityisopetuksena tarjottavaa musiikin opetusta. Tai musiikkioppilaitoksessa annettavaa taiteen perusopetuksen mukaista musiikin opetusta. (Musiikinopetus 2012b.)
Musiikin erityisopetus	Musiikin opetusta sellaisille ihmisille, jotka eivät pysty sairauden, vamman tai muun vastaavan syyn takia osallistumaan perinteisten musiikkikoulujen opetukseen. (Resonaari 2012.)
Terapeuttinen musiikkipedagogiikka	Musiikillista toimintaa, jossa musiikin terapeuttisia mahdollisuuksia käytetään osana musiikkipedagogiikkaa.
Pedagoginen musiikkiterapia	Tavoitteellinen terapeuttinen prosessi, jonka aikana otetaan haltuun myös musiikillisia taitoja.
Musiikkiterapeutti-musiikkipedagogi (AMK)	Musiikin ammattilainen, joka on suorittanut ammattikorkeakoulun musiikkipedagogin koulutuksen suuntautumisvaihtoehtonaan musiikkiterapia.
Sonetta OY	Musiikkialan yritys Ikaalisissa, joka tarjoaa musiikkiterapian, musiikinopetuksen ja musiikkiesitysten palveluita.

# 1 JOHDANTO

Opinnäytetyön mahdollisia aiheita miettiessäni kävin keskustelua niin itseni kuin opinnäytetyön ohjaajankin kanssa tulevan työn aiheesta. Päädyin valinnassa siihen, että opinnäytetyö tulee olemaan henkilökohtainen matkani yrittäjäksi ja perustelen päätöstäni tämän johdannon aikana. Oma elämäntilanteeni oli muuttunut viimeisen vuoden aikana. Olin jäänyt opintovapaalle omasta musiikkileikkikoulun opettajan työstäni ja muuttanut perheeni kanssa toiselle paikkakunnalle, 200 km päähän miehieni työn perässä. Oma verkosto oli ja on edelleen luotava uudelleen tuntemattomien ihmisten keskuudessa. Muutto antoi vahvistusta ajatukseen, että minusta tulee valmistumisen jälkeen itsenäisesti työskentelevä musiikkiterapeutti. Samalla myös musiikkiterapian myyntipalvelun tuottaminen alkoi tuntua oikealta vaihtoehdolta. Ennen musiikkiterapian opintoja työskentelin musiikkialalla sivutoimisesti perheyrityksessä aputoiminimellä Musisointi Sonetta. Valmistumiseni jälkeen yrityksessä tehdään muutoksia, joiden myötä päätoimijaksi tulee Sonetta Oy. Muutosten vuoksi on tarpeellista tehdä yritys näkyväksi. Nykyisessä maailmassa internetin käyttö on sekä tiedon että palveluiden haussa hyvin vahvaa, joten päätin perustaa opinnäytetyönäni Sonetalle omat nettisivut. Aiempaa kokemusta nettisivujen tekemisestä minulla ei ollut, joten uuden, mielenkiintoisen asian opettelua oli tiedossa. Tämä kirjallinen osio sisältää nettisivujen tekovaiheen kuvailua, tietoa tarjottavista palveluista sekä kirjoitelman tulevan ammattini toimintamahdollisuudesta pedagogisessa ympäristössä. Liitteenä on ohjeistus omien nettisivujen tekemiseen.

## 2 TEKOPROSESSI

Ennen varsinaista sivujen tekoa tapahtui paljon ajatustyötä, sivuille tulevan informaation pohdintaa ja listausta. Yhdeksi tärkeäksi asiaksi nousi musiikkiterapeutti-musiikkipedagogi (AMK) koulutusmuotoni, jossa valmistun sekä musiikkiterapeutiksi että musiikkipedagogiksi. Tästä terapeutti-pedagogin ammatin yhdistelmästä tarjotaan tietoa myös nettisivuilla ja kirjoitelman laajempi versio on luettavissa tässä kirjallisessa osiossa. Toinen esille noussut asia on vanha koulutukseni. Musiikinohjaajalinjan käyneenä musiikkipedagogina (AMK) luotu pohja ja tehdyt työt, musiikinopetus ja musiikkiesitystarjonta, siirtyvät luonnollisena osana yrityksen toimintaan.

Tietojen kokoamisen jälkeen selailin mielenkiinnosta läpi monet nettisivut muilta musiikkiterapian palveluita tarjoavilta yrityksiltä huomioiden ulkoasua, asiakokonaisuuksia ja niiden esittämistapaa. Muiden tekemien sivujen selailu toi minulle vertailupohjaa omien sivujeni rakentamiseen. Asialisäyksiä en tässä vaiheessa enää tehnyt, koska tiesin, mitä tietoja halusin sivuilleni tulevan. Tutustuin myös selkokielen opastukseen internetissä (Papunet/Selkokeskus. 2012a.) etsiessäni vinkkejä nettisivujeni tekstin ilmaisumuotoon. Selkokieli on suomen kielen muoto, joka on mukautettu niin sisällöltään, sanastoltaan kuin rakenteeltaankin yleiskieltä luettavammaksi ja ymmärrettävämmäksi. Se on suunnattu ihmisille, joilla on vaikeuksia lukea tai ymmärtää yleiskieltä. (Papunet/Selkokeskus. 2012b.) Myös musiikkiterapian asiakkailla voi olla eriasteisia lukihäiriöitä. Tämän vuoksi etsin opastusta selkeyttämään nettisivuille tulevien tekstien jäsentelyä ja virkkeiden pituutta.

Valmiita pohjia nettisivuja varten oli valtavasti tarjolla ja niiden selailuun meni paljon aikaa. Päädyin eniten itseäni houkuttelevaan, rauhallisuutta kuvastavaan pohjaan. Nettisivujen tekemisen opetteluvaiheessa sain toistamiseen palata takaisin tekoprosessissa ja aloittaa alusta linkittämisen. Halusin kuitenkin tehdä kaiken itse, koska se palvelee myös tulevaisuudessa nettisivujen päivittämistä. Itse tehden sekä tekeminen että päivittäminen on edullisempaa ja toiminta on



sidoksissa vain omaan aikatauluun. Käyttämäni nettisivupohjaohjelmaan liittyi englanninkieliset ohjeet, joita seurasin tarvittaessa. Yhden asian pystyi tekemään sivulle monen eri reitin kautta. Lopulta löysin itselleni sopivimman työskentelytavan jolloin asiasisältöjen lisääminen sivustoille alkoi sujua mutkattomammin. Päädyin työskentelyssäni siihen, että poistin pohjien valmiit asettelumallit, loin tyhjälle pääsivulle uudet sivukokonaisuudet ja asettelin tekstit ja kuvat sivuille haluamallani tavalla. Loin sivuilleni yhteneväisen teeman rauhallisen ulkoasun säilyttämiseksi.

## 2.1 Paljon päätöksiä

Sopivan nettisivupohjan löytämisen lisäksi yksi vaikeimmista päätöksistä oli taustakuva. Valitsin rajattoman taivaskuvan, joka mielestäni kuvastaa rajaamattomia mahdollisuuksia. Näitä etukäteen rajaamattomia mahdollisuuksia haluan kuvastaa terapeutina myös asiakkaille. Oma ihmiskäsitykseni on lähinnä humanistis-eksistentiaalistista näkemystä. Humanistisen psykologian perusperiaatteiden mukaan ihminen on enemmän kuin osiensa summa, hän on osa sosiaalista yhteisöä, johon vaikuttaa ympäristö ja toiset ihmiset. Näkemysten mukaan ihminen on tietoinen itsestään monella eri tasolla ja hänellä on vapaus valita ja toimia tarkoituksellisesti tavoitteita, pyrkimyksiä ja tarkoitusta elämälleen asettaen samalla identiteettiään rakentaen. Eksistentiaalisen puolen näkemykseen tuo ihmisen kyky valita. (Ahonen 2000, 148–149.) Rajaamattomilla mahdollisuuksilla haluan musiikkiterapeutina rohkaista asiakkaita löytämään itsestään voimavaroja, jotka tukevat arjen sujuvuutta niin itsensä, muiden ihmisten kuin ympäristönkin kanssa.

Pohdin nettisivuja myös asiakkaan näkökulmasta, mikä saisi heidät valitsemaan juuri minut terapeutikseen. Mikä olisi sopivasti houkuttelevaa ja samalla asiallista. Asiakokonaisuutta havainnollistamaan lisäsin valokuvia. Esimerkiksi musiikkiterapian alaisuudessa soitinkuva kuvastaa musiikillisen toiminnan monipuolisia mahdollisuuksia ja vapaasäestyksessä konkreettisena esimerkkinä ovat kuvat käden sointuotteesta pianolla ja kitaralla. Valokuviin valitsin omia,

työssä käyttämiäni soittimia ja lapsia, joiden vanhemmilta sain luvan kuvien julkaisemiseen. Musiikkiesityksiin on valittu aiemmin otettuja valokuvia aidoista esiintymistilaisuuksista. Valokuvia on muokattu tietokoneen kuvaohjelmalla näkyvyyden parantamiseksi vaaleammiksi.



Kuva 1. Soitinkuva Sonetan sivulta ”Kohderyhmät”.

Tällä valokuvalla haluan tuoda esiin monipuolista soitinvalikoimaa. Tämänlaisia soittimia voin käyttää ja olen jo käyttänyt työskentelyssä eri kohderyhmien kanssa.

### 3 MUSIIKKITERAPIAA, MUSIIKIN OPETUSTA JA MUSIIKKIESITYKSIÄ

Sonetan etusivulla tiedot on jaettu viiden sarakkeen alle. Jaottelu on tehty asiakkaita ajatellen selkiyttämään palveluiden hakemista eri yhteyksiin. Musiikkiterapia, musiikin opetus ja musiikkiesitykset on erotettu toisistaan niiden erilaisten toimintojen perusteella. Tässä jaottelussa erotan samalla myös erilaisia toiminnallisia vahvuuksia sekä ammatillisia puolia näkyville. Lähtökohtaisesti musiikkiterapiassa ollaan läsnä asiakasta varten terapeutin identiteetillä hyödyntäen asiakaskohtaisesti niin terapeuttisia, musiikillisia kuin pedagogisiakin taitoja. Pedagogin ja opettajan identiteetillä työskennellään eniten musiikin opetuksessa, kun taas esittävän taiteilijan identiteetti tulee selkeästi esiin musiikkiesityksissä. Alasivuilla on etusivua lukuun ottamatta jokaisella myös valikot.

- Etusivu

- Musiikkiterapia

- Mitä on musiikkiterapia

- Kohderyhmät

- Pedagoginen musiikkiterapia

- Tarinasäveltäminen

- Terapeuttinen musiikkipedagogiikka

- Kirjallisuutta

- Musiikin opetus

- Laulamisen alkeet

- Vapaa säestys ja kuvionuotit

- Musiikkikoulutus

- Musiikkiesitykset

- Musiikkiretkiesitykset

- Yhteislaulu- ja leikkitoiminta

- Lauluesitykset tilaisuuksiin

- Yritys ja yhteystiedot

- Yhteystiedot

- Tarjottavat palvelut

- Oma koulutukseni ja kokemukseni

### 3.1 Musiikkiterapia

Musiikkiterapia on aina tavoitteellinen ja tarkoituksenmukainen kuntoutus- ja hoitomuoto, jossa musiikin eri elementtejä (rytmi, harmonia, melodia, äänensävy / sointiväri, dynamiikka ja muoto) käytetään vuorovaikutuksen keskeisenä välineenä yksilöllisesti asetettujen tavoitteiden saavuttamiseksi. Tavoitteen määrittelyyn ja menetelmän valintaan vaikuttavat asiakkaan

ongelmat ja lähtötaso. Tavoitteena voi olla esimerkiksi häiriön poistaminen tai lieventäminen tai kehityksen tukeminen. Musiikkiterapiaa voi toteuttaa sekä yksilö- että ryhmäterapiana. (Ahonen 2000, 31; Ala-Ruona 2001.)

Etenkin lapsilla voi usein olla vaikeutta sanoittaa tunteitaan, joten monet luovuusterapiat, kuten musiikki-, kuvataide-, tai psykomotorinen terapia ovat käyttökelpoisia hoitomuotoja. Keskeistä ennusteen ja kuntoutuksen suunnittelun kannalta on lapsen tai nuoren ongelmien kokonaisvaltainen tunnistaminen. Hoito ja kuntoutus tulee räätälöidä yksilöllisesti lapsen ja perheen tarpeiden mukaan. Lasten kanssa kodissa, päiväkodeissa ja kouluissa toteutetut erityisjärjestelyt ovat keskeisiä asioita lapsen kehityksen tukemiseen. Lähtökohtina on usein oireiden lieventäminen, toimintakyvyn parantaminen ja perheiden tukeminen. (Lönngqvist ym. 2007, 574, 582–585.)

Tutustuin opiskelujeni aikana musiikkipsykoterapian kurssin yhteydessä Petersin kirjoittamaan Music Therapy –kirjaan (2000), jossa hän kirjoittaa musiikkiterapian olevan usein hyvin menestyksellinen hoitomuoto, koska siinä käsitellään asioita enemmän musiikillisesti tai musiikillisen kokemuksen kautta kuin verbaaliterapioissa. Esimerkiksi psyykkisesti häiriintyneiden lasten ja nuorten joukko on hyvin heterogeeninen ja yleisesti heidän oireensa ilmenevät monella eri tasolla. Yleisimmin lapsi tai nuori tarvitsee tukea kehittääkseen oppimistaitojaan, motorisia taitojaan, kommunikaatiotaan tai sosiaalisia taitojaan. Musiikkiterapia on tällöin ensisijaisesti käytökseen vaikuttavaa hoitoa. Mikä tahansa musiikkiterapian hoitomuoto on, musiikki toimii ensisijaisesti sekä työkaluna, joka vahvistaa kontaktia asiakkaaseen että keinona, jolla asiakas oppii kehittämään haluttuja ei- musiikillisia taitojaan ja käyttäytymistään. (Peters 2000, 210–214, 219, 232.)

Musiikillinen kokemus voi auttaa tunnistamaan ja ilmaisemaan asianmukaisesti tunteita ja tällä voi olla suotuisaa vaikutusta kykyyn olla vuorovaikutuksessa muiden kanssa. Onnistunut osallistuminen musiikilliseen toimintaan esimerkiksi ryhmässä vahvistaa itsetuntoa ja parantaa minäkuvaa. Koska musiikkikokemukset ovat usein positiivisesti palkitsevia, musiikki toimii positiivisena ohjaajana sosiaalisten taitojen opetteluun miellyttävän

musiikkitoiminnan kautta. Kun lapsi tai nuori oppii ilmaisemaan itseään esimerkiksi soittamisen, laulamisen, musiikillisen liikehdinnän tai improvisaation kautta, oppii hän samalla siirtämään tunteidenhallintaansa niin itseensä kuin sosiaaliseen kanssakäymiseensäkin. (Peters 2000, 217–218, 226.)

Tämä edellä mainittu musiikkiterapian vaikutus lasten ja nuorten käytökseen on asia, mihin olen itsekkin panostanut musiikkiterapeuttina toimiessani esimerkiksi koulumaailmassa koulupäivän keskellä. Työskennellessäni oppilaiden kanssa, joilla on sosioemotionaalaisia häiriöitä tai lieviä kehitysvammoja, on musiikkiterapian tavoitteena ollut mm. oppilaan tai oppilaiden sosiaalisten taitojen ja tunteidenhallinnan kehittäminen. Tästä musiikkiterapian vaikutuksesta konkreettinen esimerkki on omasta työstäni, jolloin musiikkiterapiassa saavutettu onnistunut ryhmätoiminta on opettajien mukaan vaikuttanut myös koulun muillakin ryhmätunneilla, esimerkiksi musiikintunnilla oppilaiden yhteissoitto on alkanut sujumaan.

Musiikkiterapiaan liittyy aina myös arviointia. Ala-Ruona (2007) kirjoittaa musiikkiterapia-arvioinnin erityispiirteensä pidettävänä mahdollisuutta hankkia tietoa asiakkaasta myös silloin, kun se ei esimerkiksi keskustelun tai muiden perinteisten keinojen avulla ole mahdollista. Alkuarvioinnissa tapahtuu esitietojen keräämistä, haastatteluja, havainnointia, asiakkaan musiikkiterapiatarpeen ja musiikkiterapian soveltuvuuden arviointia. Arviointikäynneillä kokeillaan tyypillisesti erilaisia musiikkiterapian lähestymistapoja ja saadaan kokemuksia asiakkaalle soveltuvista menetelmistä, sekä yleisemminkin siitä, miten hyvin yhteistyö asiakkaan ja terapeutin välillä toimii. Terapian seurannassa tapahtuu jatkuvaa arviointia, kuten asiakkaan nykytilan arviointia musiikkiterapian keinoin. Terapian edetessä tapahtuu myös väliarviointia ja tavoitteiden tarkistamista, jolloin arvioidaan terapian toimivuutta ja tuloksellisuutta. Loppuarviointiin liittyy dokumentointi ja sen kirjallinen tai suullinen raportointi, tällöin katsotaan päästiinkö asetettuihin tavoitteisiin ja tehdään samalla myös loppukonsultaatio. (Ala-Ruona 2007, 18–22.)

### 3.1.1 Pedagoginen musiikkiterapia

Pedagogisessa musiikkiterapiassa terapiaprosessin aikana otetaan haltuun musiikillisia taitoja. Bruscia (1987) mukaan musiikki toimii tällöin kasvun ja kehityksen näyttämönä. Pedagogisessa musiikkiterapiassa työskentelyssä keskitytään asiakkaan soitto- tai laulutaidon parantamiseen tai oppimisen rinnalla esim. asiakkaan kokonaispersoonallisuuden eri osa-alueiden tukemiseen. Soitto- tai laulutaidon oppimisen lomassa asiakas voi oppia esimerkiksi sosiaalisia taitoja, kuten hyväksymään ohjausta, palautetta, tekemään kysymyksiä, ratkaisemaan ongelmia, kantamaan vastuuta ja kontrolloimaan impulssejaan. Pedagoginen musiikkiterapia on aina terapian tavoin tavoitteellista toimintaa. Tavoitteina voi olla esimerkiksi kommunikoinnin parantaminen, turhautumisen sietokyvyn lisääminen, egon tukeminen, sekä sosiaalisten että musiikillisten taitojen parantaminen. Toiminnassa on tärkeää myös itseilmaisu ja itseluottamuksen lisääntyminen. (Ahonen 2000, 207.)

### 3.1.2 Tarinasäveltäminen

Hanna Hakomäki määrittelee Tarinasäveltämisen taito –oppikirjassaan (2007) tarinasäveltämisen olevan omaan musiikilliseen keksintään perustuva keino ilmentää olemassaoloaan ja olla vuorovaikutuksessa toisten kanssa musiikin keinoin. Tarinasäveltäminen on mahdollisuus ilmaista kokemuksiaan, ajatuksiaan ja tunteitaan musiikin avulla sekä jakaa niitä muiden kanssa musiikin maailmassa. Tarinasäveltämisen vahvuuksia on tuottaa arvokkaita kuulluksi tulemisen kokemuksia ja onnistumisen elämyksiä. Tarinasäveltäminen sopii sellaisenaan kuntoutusmuodoksi esimerkiksi musiikkiterapiaan ja perhekuntoutukseen. Sitä voi käyttää myös yhdistettynä muihin terapiamuotoihin, kuten puheterapiaan, toimintaterapiaan sekä muihin luoviin terapiamuotoihin. (Hakomäki 2007, 15–16, 21.) Olen musiikkiterapeutin opintojen yhteydessä suorittanut Tarinasäveltämisen perusteet koulutuksen. Olen kokenut sen toimivan omassa työssäni musiikkiterapiaharjoittelijana ja siksi tämä toimintamuoto tulee säilymään myös tulevaisuuden työssäni.

Tarinasäveltämisen erityisyyden vuoksi halusin nostaa sen omalle otsikkotasolleen.

Tarinasäveltäminen sopii yksilö- ja ryhmätyöskentelyyn. Siinä on neljä periaatetta joiden toteutuessa toimintaa voi kutsua tarinasäveltämiseksi. Periaatteiden mukaan tarinasäveltäminen on vapaata musiikki-ilmaisua, keksintää, mihin ei välttämättä tarvita aikaisempia musiikillisia ennakkotaitoja. Se on vastavuoroista vuorovaikutusta ilman opettamista ja ohjaamista. Toiminnassa on mukana musiikillisen tarinan kertoja, eli tarinasäveltäjä sekä kuuntelija ja tarinan muistiinmerkitsijä, eli tarinasävellyttäjä. Tarinasäveltämisessä syntyy muistiin merkitty teos, joka kirjoitetaan puhtaaksi käyttäen sellaista merkintätapaa (kuivionuotit, perinteiset nuotit tai muut kehitetyt kuviot), että tekijä pystyy soittamaan sen uudestaan. Tarinasävellykset esitetään konsertissa tekijälle tärkeille ja toiminnan kannalta merkityksellisille henkilöille. Konsertin toteutuspaikkana voi toimia esimerkiksi koti, koulu, päiväkodin juhla, musiikkioppilaitoksen oppilaskonsertti, ryhmätoiminta tai musiikkiterapia. (Hakomäki 2007, 27–29.)

### 3.1.3 Terapeuttinen musiikkipedagogiikka

Terapeuttisessa musiikkipedagogiikassa käytetään musiikin terapeuttisia mahdollisuuksia osana musiikkipedagogiikkaa opetuksellisten ja kasvatuksellisten tavoitteiden tukijana. Liisa-Maria Lilja-Viherlampi kirjoittaa Minunkin sisällä soi! –väitöskirjassaan (2007a, 294) terapeuttisen kohtaamisen syntyvän opettaja-oppilassuhteessa, jossa opettajalähtöisesti tarjotaan oppilaalle turvallisuutta ja rajoja antaen tilaa myös oppilaan tarpeille, tunteille ja tahdolle. Laura Huhtinen-Hildén (2012) haastaa tulevassa väitöskirjassaan musiikin opettajia kouluttavat tahot pohtimaan koulutuksensa laatua opiskelijan oppimisen tukemisessa. Musiikin opiskelun rinnalla on opittava ymmärtämään itseään ja sen kautta myös tulevia oppilaita. Terapeuttisesta musiikkipedagogiikasta kirjoitan enemmän opinnäytetyöni osiossa 4. Musiikkiterapeutti-pedagogin ammatti.



## 3.2 Musiikin opetus

Musiikin opetusaloina ovat laulu, vapaa säestys, kuvionuotit sekä musiikkikoulutus. Näitä tulen toteuttamaan kysynnän mukaan musiikkiterapeutina toimimisen ohella. Laulun opetus ja vapaa säestys siirtyvät edellisen ammattini pohjalta yrityksen toimintaan. Uuden koulutukseni myötä mukaan tulevat kuvionuotit sekä musiikkikoulutus.

### 3.2.1 Laulaminen

Opiskellessani musiikinohjaajaksi musiikkipedagogilinjalla (AMK) pääinstrumenttini oli klassinen laulu. Opintoihin sisältyi myös laulunopetuksen opintoja. Yritykseni tarjoamaan laulamisen alkeisopetukseen sisältyy luonnollisen äänenkäytön ja klassisen äänenmuodostuksen perusteita sekä hengitystekniikkaa. Oppilaat voivat valita klassisia tai kevyempiä lauluja omien mieltymystensä mukaan. Laulunopetusta tulen tilauksista riippuen toteuttamaan niin yksilö kuin ryhmämuotoisena.

Oma ajatukseni laulun opiskelusta ja opettamisesta on samanlainen, mistä Sini Rautavaara ja Raija Lampila (1997) kirjoittavat *Soiva Laulutunti* –kirjassaan. Joillakin laulutaito on synnynlahja, mutta jokainen voi sitä halutessaan kehittää ja tuottaa siten itselleen ja muille positiivisia elämyksiä. Laulamissa tärkein tekijä on laulunopiskelijan halu laulaa ja kehittää taitojaan mahdollisista vastoinkäymisistäkin huolimatta. Monelle on saattanut jäädä luokan edessä suoritetuista laulukokeista epämiellyttäviä ”nuotin vierestä” laulamisen muistoja ja nämä lapsuusajan huonot kokemukset saattavat olla esteenä omien taitojen edelleen kehittämiseksi. Sävelpuhtautta voidaan kuitenkin harjoittelulla parantaa, joten heikko laulutaito ei siis välttämättä johdu heikosta musikaalisuudesta vaan äänielimistön ja korvan puutteellisesta yhteistyöstä tai äänielimistön toiminnallisista esteistä. Näitä esteitä voidaan usein harjoittelulla poistaa. (Rautavaara & Lampila 1997, 191.)

Laulajana koen laulamisen hyvin kokonaisvaltaisena tapahtumana ja pyrin huolehtimaan myös tulevien oppilaideni terveestä äänenkäytöstä. Linnankivi ym. kirjoittavat Musiikin didaktiikka –kirjassaan (1988, 144) äänen heijastavan herkästi mielentilaamme. Puheääni saattaa paljastaa tunteita ja ajatuksiamme vaikka olisimmekin pystyneet pitämään ilmeemme ja liikkeemme kurissa. Monet estot ja turhaumat tulevat esiin äänen käytössä esim. palana kurkussa, äänen käheytenä ja kireytenä. Koska laulamissa on mukana aina koko persoonallisuus, laulun opetus ei koskaan saa perustua velvollisuuteen tai pakotteisiin, vaan rohkaisemiseen ja innostamiseen (Linnankivi ym. 1988, 122).

Luonnollisen eli terveen äänenkäytön lähtökohtana ovat rentoutuminen ilman ylimääräisiä jännityksiä (esimerkiksi kasvoissa, leuassa, kurkussa ja niskassa), tasapainoinen ja vapautunut ryhti (paino hieman päkiöillä, jalat, lantio, selkä ja niska ovat samassa linjassa, polvet joustavina, hartiat rentoina) sekä oikea hengitystapa (syvähengitys eli pallea-vatsahengitys, jossa toimii sekä vatsanpeite, rintakehä että pallea). Laulamisen lähtökohtana tulee olla mielikuvat ja tuntemukset sekä se, miltä ääni kuulostaa. On tärkeää kehittää mahdollisimman hyvä perustekniikka ja valita oman osaamistason lauluja. Ensin tulee pystyä tuottamaan vapautunut ja kontrolloitu ääni matalammissa sävelissä ja sen jälkeen laajentaa äänialaa. Klassisessa laulukoulutuksessa pyritään äänen tasaiseen sointiin eri korkeusalueilla. Viihteellisissä laulutyyeissä äänenväri voi vaihdella kappaleen tyylistä ja tulkinnasta riippuen. (Rautavaara & Lampila 1997, 192–194.)

### 3.2.2 Vapaa säestys ja kuvionuotit

Vapaan säestyksen muotoja on monenlaisia ja sitä voidaan toteuttaa erilaisin säestyssoittimin. Vapaa säestyksessä hallittavia osa-alueita ovat rytmikka, harmonia, melodia sekä sointiväri. Säestystä voi toteuttaa monenlaisella soittotavalla ja nuottikirjoituksella. Vapaaseen säestykseen voi liittyä soittamista korvakuulolta ilman nuotteja, melodian säestämistä improvisoidulla säestyksellä, melodian tyylinmukaista säestämistä sointumerkeistä sekä

säestettävien tyylien tuntemusta yhdistettynä muusikon taitoon ja luovaan näkemykseen. (Tenni & Varpama 2007, 6.) Omassa työssäni vapaan säestyksen alkeiden opettajana soittimina ovat piano ja kitara, koska ne ovat olleet opiskeluinstrumenttejäni ja ovat näin ollen minulle tutuimpia soittimia. Alkeisopetukseen sisällytän sointujen muodostamisen opettamista ja erilaisia rytmittämistyylejä kappaleista riippuen.

Kuvionuotit on nuotinkirjoitusjärjestelmä, jonka on kehittänyt musiikkiterapeutti Kaarlo Uusitalo 1990-luvun puolivälissä. Kuvionuoteissa jokaisella sävelellä on oma värinsä ja eri oktaavialoilla oma muotonsa. Nuotit merkitään myös soittimeen esimerkiksi tarrojen avulla, jolloin nuoteissa oleva kuvio ja väri löytyvät vastaavana soittimesta. Kuvionuottimenetelmä soveltuu muun muassa pianon, laattasoittimien, kanteleen, harmonikan, kitaran, basson ja lyömäsoittimien opiskeluun. Kuvionuotteja voidaan pitää perinteisen nuottikuvan selkokielenä. (Kaikkonen & Uusitalo 2005, 5, 7, 59.)

Kuvionuottien avulla voi soittaa melodiaa tai säestää. Pidemmälle päässeet soittajat voivat harjaannuttaa taitojaan edelleen, sillä kuvionuoteissa ilmoitetaan myös nuottien aika-arvot ja tauot, ylennykset ja alennukset sekä sointumerkit. Perinteisiin nuotteihin siirtyminen sujuu myös helposti, sillä kuvionuotit sisältävät saman musiikillisen informaation kuin perinteinen nuottikuva. Siirtymän aikana voidaan hyödyntää nuottien värikoodeja perinteisissä nuoteissa. (Kaikkonen & Uusitalo 2005, 8–9, 11.) Olen saanut kokemusta kuvionuoteista musiikkiterapian työharjoitteluissa ja musiikkileikkikoulun opettajan työssäni. Olen kokenut kuvionuotit hyvin toimivaksi työvälineeksi niin musiikkiterapiassa kuin soiton alkeisopetuksessakin. Olen soveltanut kuvionuottien siirtymävaihetta niin, että olemme soitonopetuksessa oppilaiden kanssa värittäneet nuottiviivaston nuotteihin kuvionuottien värejä ja sitten vähitellen luopuneet väreistä pois. Näin nuotinlukutaitoa on kehittynyt oppilaille mielekkäällä tavalla värien ja muotojen kautta.

### 3.2.3 Musiikkikoulutus

Musiikkikoulutusta annetaan tilauksesta räätälöitynä päiväkotien, kerhojen, koulujen tai muiden kasvatus- ja hoitoalojen työryhmille. Kouluttaessa työryhmiä tarkoituksena on antaa keinoja ja ideoita käyttää musiikkia osana omaa työtään. Koulutus sisältää rytmikoulutusta, musiikkiliikuntaa ja kehon hallintaharjoituksia. Lisäksi valittavana on kanteleen ja kitaran perussointujen opetusta säästyssoittimeksi omaan työhön esimerkiksi päiväkotiin tai päiväkerhoihin.

Ajatukseni koulutusten tarjoamisesta pohjautuu samoihin asioihin virittäytymisestä ja spontaaniudesta, joista lääkäriasema Mehiläisen johtava psykologi Aku Kopakkala kirjoittaa kirjassaan *porukka, jengi, tiimi* (2005). Kirjassa on apuneuvoja niille, jotka haluavat vaikuttaa ryhmän tai tiimin toimintaan. Kirjassa tarkastellaan muun muassa ihmisten rooleja ryhmässä ja luovan tiimin kehittymisedellytyksiä, sekä eri ryhmätilanteisiin vaikuttavia menetelmiä ja tekniikoita. Kirjassa pohditaan myös ryhmään vaikuttamista konsultin näkökulmasta; kuinka hän arvioi tilanteen ja valitsee oikean menetelmän. Kopakkala kirjoittaa, että ryhmään osallistujille tarjoutuu jotain hyödyllistä, jos tilanteen ohjaaja on virittäytynyt kohderyhmän mukaan ja uskoo esitettävään asiaansa pitäen mielensä myös avoimena. Virittäytymisen seurauksena syntyy spontaanius, joka on turvallista läsnäoloa, luottamusta siihen, että jotain hyvää ja tärkeää voi tapahtua, kuten asioiden tai esineiden tuottamista. Spontaanius on valmiustila, jolloin mieli on vapaa tilanteenmukaiseen ja mielekkääseen toimimiseen. Aito spontaanius toteutuu siis tilanteessa, jossa ihminen toimii samaan aikaan mielekkäästi, uudella tavalla ja luovasti. Itse luovuus on ihmisen synnynnäinen voima, joka elämän myötä enemmän tai vähemmän kangistuu. Luovuus on siis kaikilla olemassa, mutta tarvitaan rohkeutta toteuttaa sitä. Psykologi Mihaly Csikszentmihalyin tunnetuksi tekemä flow-periaate (2002) on auttanut ymmärtämään luovuutta. Flow on kokemisen tila, jossa ihminen on niin syvästi kiinnittynyt johonkin toimintaan, ettei millään muulla tunnu olevan merkitystä. Tämä edellyttää, että ihmisellä on paljon tietoja ja taitoja kyseistä toimintaa varten sekä toiminnan tulee olla tekijälleen riittävän haastavaa. Lisäksi tavoite tulee kokea ihmisen itse

valituksi. Työyhteisössä luovia ihmisiä peräänkuulutetaan, mutta luovuus ei kukoista ilman tukea, vapautta, kannustusta ja tunnustusta. (Kopakkala 2005, 111–122.) Näihin asioihin haluan panostaa työyhteisöjen ryhmäkoulutuksessa tukien ja kannustaen heitä musiikin käyttöön.

### 3.2.4 Musiikkiesitykset

Musiikkiretkiesityksiä on kehitetty kolmen musiikki- ja kasvatustalon ammattilaisen toimesta vuodesta 2006 alkaen. Idea lähti kehittymään halusta tarjota seutujemme perhepäivähoitajien ja päiväkerhojen lapsille elämyksellistä musiikkitarjontaa. Musiikkiretkiesitykset ovat sadunomaisia, näytelmällisiä, musiikkia sisältäviä esityksiä. Ne ovat lapsille suunnattuja ja yleisö pääsee osallistumaan laululeikkeihin mukaan. Ohjelmistossamme on viisi erilaista musiikkiretkeä, jotka ovat Musiikkimatka joulun, Peikkojen talviretki, Kissa ja prinsessa, Tontut ja Tiitiäinen sekä Viidakkoseikkailu.

Musiikkiretket soveltuvat eniten alle 8-vuotiaille lapsille, Viidakkoseikkailu soveltuu myös 10-vuotiaille. Tarpeen vaatiessa valmiita esityksiä muokataan tilaisuuden mukaan (esim. 5- tai 10-vuotiaiden syntymäpäivät). Esityksiä toteutetaan sopimuksen mukaan pääosin viikonloppuisin Ikaalisten, Huittisten ja Tampereen lähiseuduilla. Seutukunnat on valittu esiintyjien asuinkuntien sijainnin mukaan ja varausaika on kaksi kuukautta ennen esitystä.

### 3.2.5 Yhteislaulu- ja leikkitoiminta

Tällä tarjonnalla haluan edistää ihmisjoukkojen yhteishenkeä. Ajatukseni perustuu siihen uskomukseen, että yhteislaulut edistävät yhteishengen syntymistä ja säilymistä. Ryhmien ja erilaisten kokoonpanojen laulattaminen ja leikittäminen esimerkiksi messuilla, pikkujouluissa tai syntymäpäivillä luo yhteenkuuluvuutta sen hetkiseen yhteisöön. Yhteenkuuluvuutta voi mielestäni luoda riippumatta siitä, onko yhteisönä samoista asioista kiinnostunut

messuyleisö (esim. musiikki, käsityö, matkailu tai rakentaminen), työyhteisö pikkujouluissa, vai sukulaiset syntymäpäivillä.

Varausaika yhteislaulu- ja leikkitoiminnan toteuttamista varten on kuukausi ennen tapahtumaa, jotta ohjelmia ja omaa aikataulua ehtii muokkaamaan. Jos tilaajilla on omia toivekappaleita, toimitetaan ne yritykselle vähintään kaksi viikkoa ennen tapahtumaa.

### 3.2.6 Lauluesitykset tilaisuuksiin

Tulen toteuttamaan yksinlauluesityksiä isompiin ja pienempiin tilaisuuksiin, kuten kastetilaisuuksiin, häihin, syntymäpäiville ja muistotilaisuuksiin. Nettisivuilla on linkki laululistaan, jossa on valmiita ehdotuksia kastetilaisuuksiin, häihin ja muistotilaisuuksiin. Listalla on lauluja, jotka olen kokenut toimiviksi kyseisissä tilaisuuksissa. Nettisivulla on myös kehoitus yhteydenpitoon laulujen sopimiseksi. Jos Sonetan arkistoista ei löydy sopivaa kappaletta, toivekappaleet toimitetaan yritykselle vähintään kaksi viikkoa ennen esitystä.

### 3.2.7 Yritys ja yhteystiedot

Tämän sivun alaisuudessa on yrityksen yhteystiedot: Nimi, puhelinnumero ja sähköpostiosoite. Tarjottavissa palveluissa on kooste Sonetta Oy:n tarjoamista palveluista: Musiikkiterapiaa niin yksilöille kuin ryhmillekin; Tarinasäveltämistä ja kuvionuotteja; Musiikinopetusta, musiikkikoulutusta, laulutunteja, vapaasäestyksen opetusta pianolle ja kitaralle; Musiikkiesityksiä eri tilaisuuksiin. Sivulla on myös tiedot omasta koulutuksestani sekä työkokemuksestani. Työ- ja opiskeluhistoriani liitin sivuille, jotta asiakaskunta näkee, mitä olen opiskellut ja mistä saanut työkokemusta.

## 4 MUSIIKKITERAPEUTTI-PEDAGOGIN AMMATTI

Musiikkiterapeutiksi valmistuminen pedagogipohjaisesta koulutuksesta tuo uutta mahdollisuutta musiikkiterapeutin työkentälle. Tarkastelen tässä kirjoituksessa oman ammatti-identiteettini kannalta musiikkiterapian käyttöä pedagogiikassa luovuuden ja taiteen näkökulmasta. Tartun terapian käytön mahdollisuuksiin ja lopuksi tuon esille myös terapian toimivuuden haasteita musiikkipedagogiikassa. Tämä musiikkiterapeutti-pedagogin ammattia koskeva osio on lisätty tiivistettynä kirjoitelmana linkiksi Sonetta Oy:n nettisivuille kohtaan musiikkiterapia, terapeutin musiikkipedagogiikka.

### 4.1 Kun musiikki, terapia ja pedagogiikka kietoutuvat toisiinsa

Terapeutin musiikkipedagogiikka on toimintaa, jossa musiikin terapeuttisia mahdollisuuksia käytetään osana pedagogiikkaa, eli jonkin asian opettamista ja oppimista. Terapeutin musiikkipedagogiikan avulla voidaan tarjota esimerkiksi erityistä tukea tarvitseville oppilaille musiikinopetusta, johon on sisällytetty normaalista musiikinopetuksesta poikkeavia rakenteita tukemaan oppilaiden kokonaisvaltaista kehitystä. Terapeutin musiikkipedagogiikassa voidaan opiskella niin yksilö kuin ryhmämuotoisesti esimerkiksi kuvionuotteja, instrumentin soittamista, laulamista, liikeratojen hallintaa, rytmin hahmottamista ja pyrkimystä kontrolloida rytmiä itse tai tähdätä muihin pedagogisiin tai kasvatuksellisiin tavoitteisiin. Työskentelyyn sisältyy täten asiakkaan positiivista kehittymistä musiikin parissa työskentelyssä. Tilanteisiin liittyy myös luomista: vanhan uudelleen luomista tai jonkin uuden luomista. Terapeutin tällä saralla pitää siis olla myös itse luova ja luottaa omaan tilannetajuunsa, intuitioonsa.

Näiden kolmen asian kietoutumista toisiinsa voisin kutsua eheyttämisen kolminaisuudeksi: Ensimmäisenä musiikki on yksi elementti, jolla on mahdollisuuksia eheyttää ihmistä monella eri tavalla. Toisena ihmisen eheytyminen on osa terapian tavoitteita. Kolmantena eheyttämisen kokemuksia

tuon uuden taidon oppiminen tai vanhan taidon kehittäminen. Musiikkiterapiassa asiakas voi kokea eheytymistä ja näin ollen päästä kohti eheytyksen tavoitetta. Musiikkiterapiassa voidaan soittaa sekä laulaa ja näin ollen samalla oppia uutta taitoa tai kehittää vanhaa.

#### 4.2 Musiikkiterapeutin pedagoginen luovuus

Jotta musiikkipedagogiikkaan voisi saada mukaan terapiaa, tarvitaan siihen luova musiikkiterapeutti-pedagogi, joka kykenee tarkastelemaan asioita monipuolisesti. Pedagogiikan kentällä se on rakentavaa luovuutta. Uusikylä & Piirto (1999, 34–35) esittävät rakentavaan luovuuteen kolme edellytystä Carl Rogersin mukaan (1976), ensimmäisenä on avoimuus. Olemme valmiita vastaanottamaan informaatiota ilman kaavamaisia ennakkoluuloja ja etukäteisolettamuksia. Toisena on arvioinnin kohdistaminen vain asiakkaan omiin kokemuksiin. Ainoa merkittävä asia on se, onko yksilö luonut jotain itseään tyydyttävää, joka kertoo hänen ajatuksistaan, tunteistaan ja havainnoistaan. Kolmantena on kyky leikkiä. Tämä ilmenee ideoilla, muodoilla, väreillä ja käsitteiden välisillä suhteilla leikkimisen kykyä, taitona muotoilla yllättäviä hypoteeseja, nähdä ongelmia ja kääntää asiat pääläelleen. Musiikkiterapiassa avoimuus on terapeutin ennakkoluulottomuutta, asiakkaan omiin kokemuksiin peilaaminen terapeutin työssä kuvastaa asiakaslähtöisyyttä ja terapeutin leikkimiskyky on rinnastettavissa improvisaatioon.

Luovuus edellyttää myös psykologista turvallisuutta. Tähän liittyy kolme näkökohtaa ja mielestäni nämä ovat verrattavissa hyvin musiikkiterapeutti-pedagogin identiteettiin.

Ensimmäisessä näkökulmassa on hyväksyttävä varauksetta jokaisen ihmisarvo, yksilön henkinen tila ja käyttäytyminen eivät saa vaikuttaa ihmisarvoon. Ihmisen turvallisuudentunne lisääntyy, kun osoitamme uskovamme häneen. Hän oppii ja uskaltautuu vähitellen olemaan oma itsensä ilman kasvojenmenetyksen pelkoa. Ihmisellä on vapaus toimia, kuten parhaaksi näkee ilman että voimia tarvitsee



käyttää itsensä suojaamiseen. (Uusikylä & Piirto 1999, 35.) Mielestäni vapaus toimia pitää kuitenkin rajoittaa hyvän toimimisen raameihin, jotta terapiasuhteessa asiakas ei esimerkiksi vahingoita itseään, muita tai välineistöä. Tähän asiaan palaan myöhemmin myös kolmannessa näkökulmassa.

Toisessa näkökulmassa on luotava vapaa ilmapiiri, jossa ei ole arvostelun pelkoa. Kasvattaja, tässä tapauksessa myös terapeutti, joka ei luokittele ihmisiä omien kriteeriensä perusteella, tukee luovuutta. Vapautuksen tunne voi olla vahva ja puolustautumisen tarve vähenee, kun yksilöä ei verrata tiukkojen ulkoa asetettujen standardien avulla, eikä verrata muihin. Yksilö alkaa arvioida aidosti sisäisiä tuntojaan, kun ihmisen ei tarvitse kieltää omien kokemustensa arvoa. Musiikkiterapeutti- pedagogin arvioinnin lopettaminen ei tarkoita reagoinnin lopettamista. On tärkeää antaa palautetta tehdystä työstä, syntyneestä tuotteesta, kertoa, mikä siinä miellyttää, mikä ei. Tämä ei tarkoita työn väheksymistä, vaan jokaiselle annetaan täysi oikeus itse päättää, mitä palaute merkitsee ja miten se suhteutetaan omaan arvioon. (Uusikylä & Piirto 1999, 35–36.)

Mielestäni tässä on suurta viisautta juuri siitä, kuinka terapeutin musiikkipedagogiikka voisi toimia ilman numeroita ja vertailua muiden ihmisten kanssa. Pedagogian maailmassa on valloillaan paljon pisteyttämistä suhteessa valtavirtauksen kanssa, suoritusten peilaamista yleisiin katsottuihin kriteereihin. Terapian kentällä musiikkipedagogiikassa lähtökohtana olisi oppilas /asiakas itse, hänen kehitystasonsa ja kehityksensä, jota ei verrattaisi toisiin, vaan häneen itseensä. Tässä näkökulmassa pystyisi mielestäni toimimaan musiikkiterapeutina pedagogiikassa. Olen saanut kokemusta musiikin perusopettamisesta ala- ja yläkouluissa. Tiedän, että perusopettajilla on itsellään hyviä lähtökohtia omaan työskentelyynsä, mutta nykyinen todellisuus voi olla aivan muuta. Opetussuunnitelmissa korostetaan yksilöllisyyttä ja henkilökohtaista oppimista, mutta silti oppilaat ovat jatkuvasti yleisessä vertailussa toistensa kanssa. Opettajatuttavani ovat tuoneet esiin myös käytännön ongelman, jolloin luokkatilanteessa ei yksilöitä voi aina huomioida

niin paljon kuin haluaisi, koska perusopetusta on vietävä päivittäin aina eteenpäin, jotta opetussisällöt pystytään toteuttamaan. Mielestäni terapeutti, joka toimii musiikkipedagogiikan kentällä, voisi nimenomaan toimia pienryhmän pedagogina tai yksilöterapeutina, jotta tätä yksilöllisen kehityksen tukemista voisi selkeämmin toteuttaa.

Kolmannessa näkökulmassa empaattinen ymmärtäminen ohjaa suhtautumista. Empaattinen ymmärtäminen tarkoittaa sitä, että ymmärrämme toista nimenomaan hänen näkökulmastaan, emmekä ole koko ajan tyrkyttämässä omaa totuuttamme muka parempana. Kun oma minuus saa tulla vapaasti esiin, on luovuudelle suotuisat edellytykset. Sallivuus ja hyväksyntä eivät kuitenkaan merkitse pahuuden, ilkeyden ja röyhkeyden rohkaisemista. Vapauteen liittyy aina vastuu. Jokaisen on otettava vastuu erehdyksistään ja jokaisella tulisi olla oikeus iloita saavutuksistaan. (Uusikylä & Piirto 1999, 36.)

Myös tämä näkökulma toimii mielestäni hyvin niin terapeutisessa musiikkipedagogiikassa kuin pedagogisessa musiikkiterapiassakin. Tarjotaan pienelle ryhmälle tai yksilölle luovuuteen suotuisat edellytykset asianmukaisilla varusteilla, työskentelytilalla ja ympäristön rauhoittamisella. Mielestäni tässä näkökulmassa ns. normaalipedagogiikassa yleiset opetusohjelmat luovat painetta siihen, että yksilöiden pienet saavutukset eivät ole tarpeeksi, ne eivät riitä. Terapiassa tavoitteita asetetaan, mutta niihin suhtaudutaan erilain kuin yleisopetuksessa ja pienikin edistyminen voi saada näin uudet mittakaavat. Kun ihminen toteuttaa luovasti itseään, prosessin tai tuotteen laatu ei ole tärkeää. Olennaisinta on se, että ihminen vapautuu tekemään havaintoja lapsenomaisen ennakkoluulottomasti, itsekritiikin ja itsestään selvät ”totuudet” unohtaen. Tällainen luovuus voi olla parhaimmillaan kuin viattoman lapsen ennakkoluulotonta ja iloista leikkiä, joka ei vaadi ponnistuksia. (Uusikylä & Piirto 1999, 31.)

### 4.3 Lähtökohdaksi musiikkiterapian käyttömahdollisuus osana pedagogiikkaa

Musiikkiterapeutti-pedagogilla tulee olla vankka asiantuntijuus musiikkiterapiasta ja sen käyttömahdollisuuksista sekä pedagogisia taitoja musiikin opetukseen. Lisäksi hänellä tulee olla hyvät ja monipuoliset taidot musiikista, joita hän käyttää hyväkseen asiakkaansa kanssa tapaamisissa. Musiikkipedagogiikassa terapeutti voi käyttää erilaisia lähestymistapoja musiikin taitojen opettamiseen ja nämä lähestymistavat voivat poiketa ns. normaaliopetuksesta. Kuten Eeva Helemaa-Ryymän kirjoittaa Lahden musiikkiterapiapalvelujen sivullaan antavansa musiikin perusopetuksen lisäksi myös musiikin erityisopetusta. Se tarkoittaa opetusta, joka on muotoiltu henkilöille, jotka haluavat oppia musiikin tekoa ja nauttia siitä, mutta eivät omaa valmiuksia oppia ns. perinteistä nuottikuvaa eivätkä ole valmiita perinteiseen musiikkipedagogiaan. (Helemaa-Ryymän 2012.)

Terapeuttisessa musiikkipedagogiikassa tavoitteet voivat olla monessa suhteessa samoja kuin normaaliopetuksessa, mutta keinot erilaisia. Näiden erilaisten keinojen avulla on mahdollista toteuttaa musiikin opetusta esimerkiksi enemmän musiikillisen toiminnan ja kokemuksen kautta panostaen muun muassa musiikillisia taitoja tukeviin harjoitteisiin. Tällöin musiikin opetukseen, eli pedagogiikkaan tulisi terapeuttinen näkökulma tukemaan esimerkiksi yksilöllisiä toiminnallisia valmiuksia, keskittymiskykyä, kommunikointia ja ryhmässä toimimista. Perinteisen nuottikirjoituksen tilalla voisi tarpeen vaatiessa käyttää esimerkiksi kuvionuotteja. Tässä on mielestäni myös suuri haaste, kun viedään musiikkiterapiaa pedagogiikan kentälle. Kuinka saada esimerkiksi yleisopetuksen piiriin kirjattua sisään opetussuunnitelmaa, jossa toteutetaan musiikin opetusta terapian keinoin. Haaste on mielestäni myös saada muokattua palautteen antoa. Nykyään alakouluissa onkin käytössä rasti todistuksia vaihdellen kuntien välillä eri luokka-asteille saakka. Terapeuttisessa musiikkipedagogiikassa en pisteyttäisi oppilaita lainkaan keskenään, vaan haluaisin antaa heille henkilökohtaista kirjallista palautetta omasta kehitymisestään, todistukseen voisi mielestäni tulla vain maininta kyseiseen toimintaan osallistumisesta.

Terapeuttinen musiikkipedagogiikka voisi toimia myös erityisopetuksen alueella, tukea esimerkiksi puheen kehitystä ja lukemaan opettelua, sosiaalisia taitoja sekä keskittymiskykyä. Terapeuttisessa musiikkipedagogiikassa oppilas saisi toteuttaa hyvin paljon omia näkemyksiään ja tunnustella omia kokemuksiaan musiikin parissa toimien. Painottaisin nimenomaan improvisaation mahdollisuuksia esimerkiksi opittujen asioiden puitteissa. Jos kyse on ryhmätoiminnasta, voisi opetuksessa olla paljon ryhmädynaamisia harjoituksia ja terapeuttisessa musiikkipedagogiikassa niihin voisi käyttää enemmän aikaa kuin ns. normaalissa opetuksessa, jossa sille ei ole niin paljon mahdollisuuksia.

#### 4.4 Kotiavain –projekti – Aiemmin tutkittu terapeuttisen toiminnan mahdollisuus

Kimmo Kiviranta kirjoittaa Pro Gradussaan (2009) Kotiavain –projektista, jossa oli mukana. Tässä projektissa keskityttiin kuudennelta luokalta yläkouluun siirtyvien oppilaiden hyvinvointiin, joilla todettiin eräänlaista kaveripiiristä syrjäytymistä ja koulunkäyntiin liittyvien vaikeuksien kasvua. Projektissa pyrittiin luomaan työkaluja sosiaalisesti ennaltaehkäisevään kenttään. Projektissa musiikkiterapeuttinen työ oli yksi työmuoto, minkä avulla moni projektissa mukana olleesta 40 lapsesta löysi itselleen mielekkään tavan purkaa pahaa oloaan. Keskeistä tässä auttamistyössä oli se, että yksi ihminen pystyi ns. omistautumaan lapsen asioiden hoitajaksi. Niin tutkimuksessa haastatellut terapeutit kuin Kimmo Kiviranta itsekin ovat vahvasti sitä mieltä, että olemassa olevia ammattilaisia kuten musiikkiterapeutteja ja pienryhmäohjaajia tulisi arvostaa ja hyödyntää niin kouluaikana kuin sen jälkeen. Tähän ammattilaisten joukkoon lukeutuvan musiikkiterapeutin johdolla myös yläasteelle voitaisiin rakentaa lasten syrjäytymistä ennalta ehkäisevä iltapäivätoiminta tai integroida se muuten osaksi koulun toimintaa. (Kiviranta 2009, 8, 30.)

Tässä on hyvä näkökulma siihen, mitä myös itse ajattelen musiikkiterapeutin pedagogisen työskentelyn mahdollisuuksista. Kivirannan kirjoituksessa tuli esiin myös musiikkiterapeuttien työskentely suurelta osin omilla vastaanotoillaan ja näin he eivät tule nähdyksi eivätkä kuulluksi. Tämä on osa sitä haastetta, johon

pedagogiset musiikkiterapeutit tulevat vastaamaan, tekevät osaltaan musiikkiterapiaa näkyvämmäksi toiminnaksi. Työkentäksi voisi nimenomaan tulla koulumaailma, jossa musiikkiterapian vaikutukset pedagogiikassa voisivat tulla hyvin yhteisön näkyville. Hyvässä tapauksessa vaikutus näkyisi esimerkiksi koulussa musiikkiterapiassa käyvän syrjäytyneen oppilaan käytöksen muutoksena ja rohkaistumisena.

#### 4.5 Musiikkiterapeutti-pedagogin taiteilijarooli

Terapeutilla saattaa työkentällään taideaineen parissa työskennellessä olla osanaan myös taiteilijan rooli. Seuraavaksi tuon esiin tätä terapeutin taiteilijaroolia, joka ilmenee muun muassa työskentelytilan, ajan ja materiaalien tarjoamisessa sekä apuna luovan työskentelyn käynnistämisessä. Lisäksi terapeutti voi käyttää aktiivisesti omaa taiteilijan kokemustaan ja taitojaan työskennellessään yhdessä asiakkaan kanssa. Lähtökohtana on tarjota luonteva ja rohkaiseva tapa taideterapiaprosessin käynnistymiselle. Aktiivinen taiteen tekemiseen osallistuminen on kommunikointia asiakkaan kanssa sekä keino luoda polkuja kanssakäymiselle ja vuorovaikutukselle. Samalla se mahdollistaa asiakkaan ja terapeutin välisten roolien tunnustelun ja tutkailun, josta oma itsenäisempi ilmaisun kieli voi lähteä kehittymään. (Rankanen 2009.)

Toinen terapeutin aktiivisena taiteilijana toimimisen tuoma mahdollisuus on taiteellisten interventioiden ja taiteellisten tulkintojen tekeminen. Siinä terapeutti käyttää eläytyvää taiteen kieltä väliintuloon, puuttumiseen ja reflektointiin. Asiakas voi kokea terapeutin taiteellisen peilauksen oman sisäisen maailmansa tunnistamisena ja yrityksenä ymmärtää, nähdä ja kuulla. Toisaalta terapeutin taiteellinen väliintulo on kontaktin otto, joka voi herättää yhtä hyvin niin negatiivisia kuin positiivisia tunteita. Nämä kokemukset ovatkin tärkeää terapiatyöskentelyn materiaalia, sillä usein niillä on yhtymäkohtia omassa elämässä vaikuttaviin roolisuhteisiin. Vaikka terapeutti ei aktiivisesti osallistuisikaan varsinaiseen taidetyöskentelyyn, eläytyvä läsnäolo on luomisprosessin aikana kuitenkin tärkeää. Silloin terapeutti tunnustelee

asiakkaan työskentelyn herättämiä aistimuksia, tuntemuksia, ajatuksia ja mielikuvia sekä tarpeen vaatiessa myös sanallistaa niitä. (Rankanen 2009.)

Tämä edellä mainittu taiteilijaterapeutin identiteetti on myös osa musiikkiterapeutti-pedagogin identiteettiä. Musiikkiterapeutti-pedagogilla on vankka asiantuntijuus ja hyvät, monipuoliset taidot musiikissa, joita hän käyttää hyväkseen asiakkaansa kanssa tapaamisissa. Musiikkipedagogiikassa terapeutti voi käyttää erilaisia lähestymistapoja musiikin taitojen opettamiseen. Tavoitteet voivat olla normaaliopetuksen kanssa samoja, mutta keinot erilaisia aina kunkin asiakkaan tai asiakasryhmän mukaisesti määritellen. Tämä taiteen kielellinen väliintulo, puuttuminen ja reflektointi ovat tapoja, joita musiikkiterapeutti-pedagogi voi käyttää esimerkiksi improvisoidessaan asiakkaidensa kanssa.

#### 4.6 Haasteiden kenttä työoloissa

Musiikkiterapeutti-pedagogi saattaa törmätä ammattikateuteen kentällä toimiessaan. Muiden pedagogien yhteisössä saattaa herätä vastustusta, hämmennystä tai ylenmääräistä kiinnostusta terapeuttia kohtaan. Olen törmännyt opettajan kokemaan hämmennykseen hänen kuullessaan positiivista palautetta haastavan oppilaansa toiminnasta musiikkiterapiatunnilla, ihmetystä siitä, että oppilas oikeasti teki jotain tunnilla. Muut pedagogit saattavat kysellä paljon käytettävissä olevista keinoista, joita voisivat myös itse käyttää omilla tunneillaan. Jokaisen musiikkiterapeutti-pedagogin kannattaa tutkia omat voimavaransa, käyttääkö niitä tunteihinsa, antaako vinkkejä hyvässä suhteessa vai astuuko loputtomaan neuvonantajan rooliin työyhteisössä.

Olen itse kohdannut haasteen tehdessäni musiikkiterapiaa koulumaailmassa pienryhmäläisten kanssa. Kun tunti on keskellä päivää, mahdollisesti koottu eri luokkien oppilaista ja poikkeaa muun musiikinopetuksen opetusmetodeista, vie se oppilailta oman aikansa mukautua tilanteeseen. Pienen ryhmän ilmapiiri on usein vapautunut ja saa lapset välillä unohtamaan, että hyvät käytöstavat pätevät myös terapiatunnilla. Musiikkiterapeutti-pedagogina toimiessa

koulumaailmassa pitää terapeutin siis olla oppilaille hyvin jäməkässä, mutta turvallisessa aikuisen roolissa. Tätä roolia saattaa joutua hakemaan hyvin pitkään sekä vähäisten viikoittaisten tapaamisten vuoksi että ryhmän hajonnan, sairastelujen yms. vuoksi. Myös rooli, jonka oppilas on koulussa mahdollisesti ottanut tai siihen ajautunut, saattaa huojua musiikkiterapiatunnilla kesken koulupäivän saaden näin koko ryhmää hämmentymään.

#### 4.7 Yhteenveto

Tarkasteltuani musiikkiterapeutti-pedagogin roolia, mahdollisuuksia ja haasteita, näen tässä hyvän mahdollisuuden toimia koulumaailmassa musiikkiterapeutina. Myös oma kokemus toiminnastani koulussa kolmen eri pienryhmän musiikkiterapeutina on luonut positiivista suhtautumista musiikkiterapian toteuttamiseen kouluympäristössä myös tulevaisuudessa. Haasteisiin tarttuminen ja uuteen työkenttään hyppääminen vaatii rohkeutta. Musiikkiterapeutti-pedagogilla tulee olla hyvät perustelut siihen, miksi juuri koulumaailma hyötyy musiikkiterapeutista. Vankka ammatillinen osaaminen, kyky olla luova sekä tilannesidonnainen, luottaminen omaan intuitionsa ja pitkäjänteisyys ovat osa musiikkiterapeutti-pedagogin ammatti-identiteetin pohjarakenteita, jonka päälle on mahdollisuus pystyttää terapeutisia tukipilareita pedagogiikan kentälle.

## 5 TÄSTÄ ON HYVÄ JATKAA ETEENPÄIN

Kirjoitettuani tämän kirjallisen osuuden, on oma ammatti-identiteettini saanut vahvistusta ja alkava yritys tullut näkyväksi. Nettisivujen valmistuttua aktivoin ne kaikkien nähtäville webbihotellin kautta. Pieni kustannus sivujen ylläpidosta takaa mielestäni niiden toimivuuden ja varmuuden. Edessä on yritystoiminnan palvelujen markkinointia eri kohteisiin ja näkyvyyden tekemistä, kuten juttujen tarjoamista paikallislehtiin valmistuttuani. Näissä lehtikirjoituksissa tai haastatteluissa aion kertoa omasta ammatistani ja Sonetta Oy:n tarjoamista palveluista.

Ajatukseni palveluntuottamisen alkutaipaleesta on kova, olenhan itsekin pienyrittäjäperheen lapsi. Omalla toiminnallaan pitää tehdä itseään näkyväksi. Käytännössä uutena yrittäjänä tulee kartoittaa ensimmäisten kuukausien realiteetit starttirahahakemukseen, ottaa selvää mahdollisista yhteistyökumppaneista, tiedustella ja esittää pyyntöjä apurahahankinnoista ja mahdollisesti näihin liittyen pitää esitelmäluentoja musiikkiterapiasta. Tietoisuus alastani kasvaa vähitellen ja oma asiakaskunta karttuu. Näin pääsee tekemään itse työtä, musiikkiterapiaa.



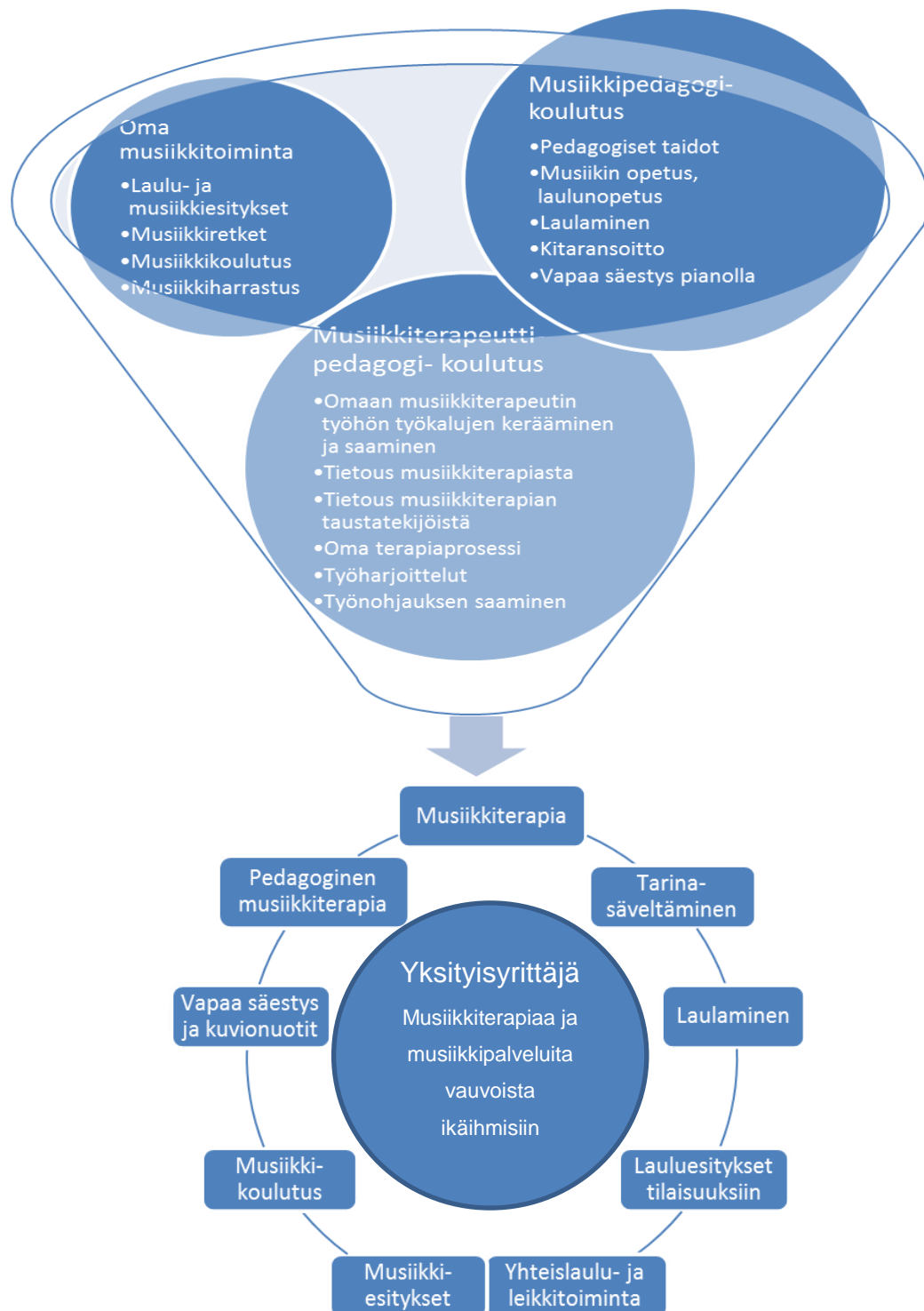
Kuva 2. Tästä on hyvä jatkaa, soitinkuva Sonetan sivulta ”Tarjottavat palvelut”.

Tällä kuvalla haluan symboloida erilaisten soittimien eri käyttötapojen myötä yritykseni tapaa käyttää ja tarjota musiikkia monella tavalla. Tämä kuva houkuttaa minua myös musiikkiterapeuttina tukemaan ja houkuttelemaan asiakkaitani musiikilliseen luovuuteen.



Opinnäytetyössäni tulee esiin myös oma ammatillinen kasvu musiikkiterapeutti-musiikkipedagogiksi. Seuraavassa kaaviossa kiteytän asioita, jotka ovat johtaneet ammatillisen kasvuni kohti musiikkialan yksityisyrittäjyyttä.

Kaavio 1. Ammatillinen kasvuni.



## 5.1 Matkalla ammattiin

Vielä pyöritteli lauseita ajattelevainen mieli, syntyi niistä paperille runollinen kieli.  
Tähän runoon tahdon päättää työni ja toivoa, ettei ala kiristämään nälkävyöni  
sekä voin nukkua hyvin yöni.

*Tuli kesällä 2009 Wallinin perheeseen tieto,  
että syksyllä alkaa erilaisen arjen sieto.  
Perheen äiti pääsi musiikkiterapeutiksi opiskelemaan,  
joutui perhe aikatauluansa muokkaamaan.  
Joka perjantai auto starttasi kohti Turku,  
kävi äiti läpi elämänsä purkua.  
Uudet asiat toivat silmiin palon  
ja ennen viimeistä opiskeluvuotta myimme myös meidän talon.  
Muutimme uusiin maisemiin juuriamme kohti,  
uuden talon rakentamista järven rannalle perhe jo pohti.  
Jäi äidin vanha työ meren rannalle,  
joten alkoi hän taipua yrittäjyyden kannalle.  
Nettisivut opinnäytetyönään perustaa siksi,  
koska aikoo alkaa musiikkiterapeutiksi.  
Oma toiminta sisältää hoitoa, kuntoutusta,  
voi samalla tapahtua myös opetusta,  
halua auttaa arjessa jos mieli on musta,  
tuoda musiikilla elämään tarkoitusta.  
Tämä runo on omistettu Sonetta Oy yritykselle,  
lähden ammattimatalle sen siivelle.  
Mukanani kiinnostus musiikkiin ja ihmisiin aito,  
sekä musiikkiterapeutti- pedagogin taito.*

– Senja Wallin –

## LÄHTEET

Ahonen, H. 2000. Musiikki, sanaton kieli. Helsinki: Oy Finn Lectura Ab.

Ala-Ruona, E. 2007. Alkuarviointi kliinisenä käytäntönä psyykkisesti oireilevien asiakkaiden musiikkiterapiassa. Strategioita, menetelmiä ja apukeinoja. Jyväskylä: Jyväskylän yliopisto.

Ala-Ruona, E., Saukko, T. & Tarkki, A. 2001. Musiikkiterapiapalvelut-esite. Viitattu 15.2.2012 [http://www.musiikkiterapia.net/index.php?option=com\\_docman&task=cat\\_view&gid=45&Itemid=54](http://www.musiikkiterapia.net/index.php?option=com_docman&task=cat_view&gid=45&Itemid=54).

Bruscia, K. E. 1987. Improvisational models of music therapy. Philadelphia: Charles C Thomas Publisher.

Csikszentmihalyi, M. 1992, 2002. Flow. The classic work on how to achieve happiness. London: Rider. An imprint of The Random House Group Ltd.

Hakomäki, H. 2007. Tarinasäveltämisen taito. Jyväskylä: PS-kustannus.

Helemaa-Ryymän, E. 2012. Viitattu 15.5.2012 <http://www.lahdenmusiikkiterapiapalvelut.fi/Eeva.htm>.

Huhtinen-Hildén, L. 2012. Viitattu 14.5.2012 <https://www.jyu.fi/ajankohtaista/arkisto/2012/05/tiedote-2012-05-09-15-19-42-807752>.

Kaikkonen, M. & Uusitalo, K. 2005. Soita mitä näet. Kuvionuotit opetuksessa ja terapiassa. Jyväskylä: Gummerus Kirjapaino Oy.

Kiviranta, K. 2009. Musiikkiterapia lasten ja nuorten koulunkäynnin tukena. Kokemuksia ja näkemyksiä musiikkiterapian käytöstä lasten ja nuorten syrjäytymisen ennalta ehkäisijänä. Pro gradu-tutkielma. Jyväskylä: Jyväskylän yliopisto.

Kopakkala, A. 2005. Porukka, jengi, tiimi. Ryhmädynamiikka ja siihen vaikuttaminen. Helsinki: Edita. Suomen psykologiliitto.

Lilja-Viherlampi, L-M. 2007a. Minunkin sisällä soi! Musiikin ja sen parissa toimimisen terapeuttisia merkityksiä ja mahdollisuuksia musiikkikasvatuksessa. Väitöskirja. Turun ammattikorkeakoulun tutkimuksia 24. Turku: Turun ammattikorkeakoulu.

Linnankivi, M.; Tenkku, L. & Urho, E. 1988. Musiikin didaktiikka. Juva: WSOY.

Lönnqvist, J.; Heikkinen, M.; Henriksson, M.; Marttunen, M. & Partonen, T. 2007. Psykiatria. Jyväskylä: Gummerrus. Duodecim.

Musiikin opetus. 2012a. Viitattu 14.5.2012 [http://www.musiikinopetus.fi/fi/jarjestelma/musiikin\\_perusopetus](http://www.musiikinopetus.fi/fi/jarjestelma/musiikin_perusopetus).

Musiikin opetus 2012b. Viitattu 14.5.2012 [http://www.musiikinopetus.fi/fi/jarjestelma/tpo\\_musiikin\\_laaja\\_oppimaara](http://www.musiikinopetus.fi/fi/jarjestelma/tpo_musiikin_laaja_oppimaara).

Papunet/Selkokeskus. 2012a. Selkokielen kirjoitusohjeet. Viitattu 13.2.2012 <http://papunet.net/selkokeskus/teoriaa/kirjoitusohjeita/selkokielen-kirjoitusohjeet.html>.

Papunet/Selkokeskus. 2012b. Selkokielen määritelmä. Viitattu 13.2.2012 <http://papunet.net/selkokeskus/teoriaa/maaritelma.html>.

Peters, J. 2000. Music Therapy. An Introduction. Second edition. Springfield: Charles C Thomas publisher, LTD.

Rankanen, M. 2009. Taideterapeutin työ ja asiakkaat. Terveyskirjasto. Kustannus Oy Duodecim. Viitattu 16.2.2011  
[http://www.terveyskirjasto.fi/terveyskirjasto/tk.koti?p\\_artikkeli=onn00161&p\\_teos=onn&p\\_selaus=10228#s1](http://www.terveyskirjasto.fi/terveyskirjasto/tk.koti?p_artikkeli=onn00161&p_teos=onn&p_selaus=10228#s1).

Rautavaara, S. & Lampila, R. 1997. Soiva laulutunti. Keuruu: Otava.

Resonaari. 2012. Viitattu 14.5.2012 <http://www.resonaari.fi/?sid=66>.

Rogers, C. 1976. Toward a theory of creation. Teoksessa Rothenberg, A. & Hausmann, C. R. (toim.). The creativity question. Durham, NC: Duke University Press, 296-305.

Suomen Musiikkiterapiayhdistys. 2011. Viitattu 22.1.2012  
[http://www.musiikkiterapia.net/index.php?option=com\\_content&view=article&id=54&Itemid=65](http://www.musiikkiterapia.net/index.php?option=com_content&view=article&id=54&Itemid=65).

Tenni, J. & Varpama, J. 2007. Vapaa säestys ja improvisointi. Helsinki: Otava.

Uusikylä, K. & Piirto, J. 1999. Luovuus. Taito löytää, rohkeus toteuttaa. Helsinki: WSOY.

## Näin voin tehdä itselleni tai yritykselleni nettisivut

Oman yrityksen nettisivut voi tehdä itse ilmaisella kotisivujen teko-ohjelmalla, joita on tarjolla internetissä. Ohjelmat sisältävät teko-ohjeet ja pääperiaatteet käytännön tekemiseen ovat monessa ohjelmassa samat.

Kirjaudu teko-ohjelman käyttäjäksi, jolloin voit rauhassa rakentaa sivustoa. Voit miettiä ja etsiä myös valmiiksi www-osoitteen, jota haluat käyttää. Kotisivuissa saattaa olla pitkä osoite, joka on vaikea muistaa. Varaamalla oman domainin saa käyttöönsä lyhyemmän, helpommin muistettavan osoitteen nettisivuilleen.

Itse pohdin, mitä kaikkea voin työhöni sisällyttää ja laittaa yrityksen tarjontaan. Tekstejä muokkasin moneen otteeseen. Niihin oli hyvä palata aina pienen tauon jälkeen kuin vieraana lukijana, jotta niistä tulisi selkeitä ja miellyttäviä lukea.

Pääsivulla on hyvä olla näkyvissä yrityksen nimi ja ala, millä yritys palvelee. Päätidoilla tarkoitetaan yrityksen pääsuuntauksia, esimerkiksi musiikkiterapiaa sekä yrityksen yhteystietoja. Syventävien tietojen sivuille voi lisätä enemmän yksityiskohtaista tietoa musiikkiterapiasta, esimerkiksi kohderyhmistä ja omista tarjottavista musiikkiterapiapalveluista. Yrityksen syventäviin tietoihin voi lisätä oman koulutus- ja työkokemuksensa. Kuvat elävöittävät sivuja ja saavat niistä viihtyisämmän näköiset. Sivujen asettelussa päädyin siihen, että valikon palkit on hyvä laittaa näytön vasempaan yläreunaan allekkain, jotta ne näkyvät myös älypuhelimien näytöllä. Selkeyden vuoksi palkkien värityksen on hyvä erottua taustasta ja niiden värin muuttua, kun kursori on palkin päällä sekä silloin, kun kyseinen sivu on valittuna. Sivujen rauhallisuus säilyy, kun tekstit ja kuvat ovat aseteltuna saman teeman mukaisesti jokaisella sisäsivulla. Sivuja tehdessäni pidin koko ajan mielessä, että ne tulevat olemaan muiden ihmisten katseltavissa ja luettavissa. Pohdin, mitä ihmiset haluaisivat katsoa ja lukea, mitä itse haluaisin nettisivuilta lukea.

Opetteleminen vaatii kärsivällisyyttä, mutta lopulta se palkitaan. Kun on itse opetellut tekemään sivuston, on sen päivittäminen myös helppoa saman ohjelman kautta. Rohkaisen kaikkia kokeilemaan omien nettisivujen tekemistä.

Tämän muistikaavion olen koonnut kokemuksistani nettisivujen teosta.

